

תרגיל בית 3 בתורת החבורות 88-218 סמסטר א' תשפ"ב

שאלה 1 (חימום). הוכיחו או הפריכו כל אחת מהטענות הבאות:

א. כל חבורה ציקלית היא אבלית.

ב. כל חבורה אבלית היא ציקלית.

ג. אם $o(a) = n$, אז $a^{-1} = a^{n-1}$.

שאלה 2 (חימום). כתבו את לוחות הכפל של U_5, U_8 ובדקו האם הן ציקליות.

שאלה 3. תהי G חבורה, ותהי $\emptyset \neq H \subseteq G$ תת-קבוצה לא ריקה.

א. הוכיחו שאם G חבורה סופית, אז כדי להוכיח ש- H היא תת-חבורה של G מספיק לבדוק סגירות לפעולה.

ב. הפריכו את הסעיף הקודם כאשר G אינסופית.

שאלה 4. תהי G חבורה ויהיו $a, b \in G$ איברים. הוכיחו כי $o(ab) = o(ba)$.
זהירות: לא הנחנו שהחבורה אבלית או שהסדרים סופיים.

שאלה 5. מצאו את כל המספרים השלמים $x \in \mathbb{Z}$ המהווים פתרון לכל אחת מהמשוואות הבאות:

א. $33x \equiv 1 \pmod{218}$

ב. $-7x + 3 \equiv 9 \pmod{30}$

שאלה 6. האם קיים $n \in \mathbb{N}$ שעבורו $U_n \cong \mathbb{Z}_{2021}$?
(רמז: מה תוכלו לומר על הזוגיות של $\varphi(n)$?)

שאלה 7. זה בסדר לדחות את השאלה הזאת לשבוע הבא.

א. יהיו $a, b, c \in \mathbb{Z}$. הוכיחו כי $(a, b) = (a, c) = 1$ אם ורק אם $(a, bc) = 1$.
רמז: אפשר להעזר בשאלה 4 מתרגיל הבית הראשון.

ב. פונקציית אוילר $\varphi(n)$ מתאימה לכל $n \in \mathbb{N}$ כמה מספרים טבעיים קטנים וזרים ל- n . יש. כלומר

$$\varphi(n) = |\{a \mid 0 < a < n, (a, n) = 1\}|$$

הוכיחו כי $(n, m) = 1$ אם ורק אם $\varphi(nm) = \varphi(n)\varphi(m)$.

ג. הוכיחו שכשסוכמים את פונקציית אוילר על פני כל המחלקים (הטבעיים) של n מקבלים

$$n = \sum_{d|n} \varphi(d)$$

רמז: יש כל מיני דרכים לפתור את זה. אחת הדרכים היא עם תכונות ציקליות. הזכרו כמה יוצרים יש לחבורה ציקלית וכי כל תת-חבורה שלה היא ציקלית.

שאלות רשות

שאלה 8. תהי G חבורה סופית. הוכיחו כי מספר האיברים מסדר 3 הוא זוגי (אולי אפס).
מה לגבי מספר האיברים מסדר p כאשר p מספר ראשוני אי זוגי?

שאלה 9. מצאו חבורה אינסופית שלכל $n \in \mathbb{N}$ קיים בה איבר מסדר n . האם אתם יכולים גם להבטיח שהסדר של כל האיברים הוא סופי?
כמו כן, לכל $m > 1$ מצאו חבורה אינסופית G_m שהסדר של כל איבר בה הוא לכל היותר m .

האם אתם יכולים למצוא דוגמאות לשאלות האלו כך שהחבורות הן מעוצמה $\aleph_0$?

בהצלחה!